

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

ÅRSMELDING 2008

Universitetsbiblioteket har i 2008 satsa vidare på digitale kjelder i form av litteratur, dokument og fotografi til undervisning, forskning og formidling ved UiB. Studentar og forskarar svarer med auka bruk av både desse og andre ressursar ved biblioteket.

Universitetsbiblioteket i tal				
	2007	2008	Endring 2007-2008	Endring i prosent
Lån av fysiske dokument	353 300	365 620	12 320	3,5
Nedlastingar av elektroniske fulltekstdokument ("elektroniske lån")	1 151 400	1 263 000	111 600	9,7
Sum fysiske lån + nedlastingar, viser samla bruk av UB sine samlingar/fulltekstressursar	1 504 700	1 628 620	123 920	8,2
Publikumsbesøk	748 910	762 470	13 560	1,8
Utførte årsverk	95,6	92,3	-3,3	-3,5
Rekneskap (i 1 000 kr.) ¹⁾	104 947,3	107 978,2	3 030,9	2,9
Ordinær tilvekst trykte bøker og tidsskrift (i band)	21 640	23 100	1 460	6,7
Tilvekst elektroniske bøker m.v. (i band) ²⁾	8 200	106 880	98 680	1 203,4
Løpande tidsskriftabonnement (unike titlar) ³⁾	16 400	16 760	360	2,2
Trykte abonnement	6 530	5 560	-970	-14,9
Elektroniske abonnement	13 070	13 925	855	6,5
Bestand bøker og tidsskrift (i band)	1 781 700	1 797 000	15 300	0,9
Katalogisering/konvertering	26 250	25 440	-810	-3,1
<p>1) Departementsfinansiert verksemd, inkl. tilskot frå fakultet og frå Haukeland universitetssjukehus på 2,9 mill. kr. i 2007 og 2,55 mill. kr. i 2008.</p> <p>2) Grunnen til den store auken i tilvekst av elektroniske bøker i 2008 er at UB dette året fekk tilgang til databasen Early English Books Online, som inneheld over 100.000 titlar.</p> <p>3) For ein del tidsskrift har UB abonnement på både trykt og elektronisk utgåve. Summen av trykte og elektroniske abonnement er difor høgre enn talet på løpande tidsskriftabonnement.</p>				

Det digitale biblioteket

Universitetsbiblioteket har i 2008 halde fram arbeidet med å vidareutvikle dei digitale tenestene:

- Talet på elektroniske tidsskriftabonnement er utvida frå 13.070 i 2007 til 13.925 i 2008.
- Talet på vitenskaplege publikasjonar produserte ved UiB som er gjort tilgjengelege i det digitale institusjonelle publiseringsarkivet [BORA](#) har auka med 520 i 2008. Samla tal på dokument frå UiB i BORA er no 2.256. Av dette utgjør fagfellevurdert materiale 46 prosent, eit høgt nivå for eit institusjonelt arkiv.
- Digitalisering og publisering av eldre verdifulle samlingar på Internett har halde fram. Mellom anna er 18.250 bilete og 2.000 manuskript og diplom digitaliserte siste året.
- Bruken av digitale ressursar aukar stadig. Nedlastingar frå nettet av elektroniske fulltekstdokument som UB abonnerer på, erstattar i stigande grad fysiske lån. Talet

på slike nedlastingar steig frå 1,15 mill. i 2007 til 1,26 mill. i 2008. I løpet av femårsperioden 2003-2008 er talet på nedlastingar meir enn femdobla. Samla sett vart det ein auke i bruken av UB sine samla litteraturressursar (både trykte og digitale), frå 1,5 mill. i 2007 til 1,63 mill. i 2008, det vil seie ein auke på 8,2 prosent.

- Det er gjort forbetringar og forenklingar i [Bibliotekportalen](#), UB sin søkeportal for elektroniske ressursar, for å gjera den meir brukarvenleg.
- Det er installert utstyr for automatisk utlån og automatisk retur av litteratur ved det nyopna SV-biblioteket. Det finst no slikt utstyr ved to av dei store publikumsavdelingane ved UB. Bibliotek for psykologi, utdanning og helse har også fått utlånsautomat.
- UB har gjennom fleire år arbeidd for at mest mogleg av forskingsresultata skal gjerast fritt tilgjengelege, både nasjonalt og internasjonalt. UB samarbeider på dette feltet mellom anna med [NORA](#) (Norwegian Open Research Archive), [OAI](#) (Open Archives Initiative) og med Universitets- og høgskolerådet sitt bibliotekutval. UB deltek òg i arbeid med å utforme ein politikk for Open Access-publisering ved UiB.
- UB har teke aktivt del i arbeid med å lage ein behovsanalyse i samband med modernisering av den nasjonale elektroniske bibliotekskatalogen BIBSYS.
- UB har brukt mykje tid i arbeidet med å lage nye eksterne nettsider for UiB.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

UB bidreg til UiB sitt satsingsområde "Utviklingsforskning".

Gjennom Senter for internasjonalisering av høgare utdanning har NORAD løyvt 7,6 millionar kroner til prosjektet "Juba University Library Automation Project" ([JULAP](#)) for perioden 2007-2011. Prosjektet vert administrert av UB. Det er eit samarbeidsprosjekt med deltaking frå University of Juba, Sør-Sudan, East African School of Library and Information Science, Makerere University, Makerere University Library, og Høgskolen i Oslo. Målet med prosjektet er å etablere ei bibliotekteneste for forskning og utdanning med relevant fagleg litteratur ved Universitetet i Juba i Sør-Sudan. Prosjektet starta for fullt i 2008.

Mot slutten av året kom det ei ny løyving frå NORAD på 7,3 millionar kroner til prosjektet "Capacity Building in Southern Sudan: Educating Librarians for the Future" (EdLib) for perioden 2008-2012. Dette prosjektet starta så vidt i 2008, men vil kome i gang for fullt frå 2009.

UB har teke initiativ til og starta [Nordic Journal of Information Literacy](#) (NORIL). Dette er eit gratis tilgjengeleg (Open Access) fagfelleurdert tidsskrift med fokus på informasjonskompetanse. Første nummer av tidsskriftet kom ut i mars 2009.

UB deltek også i etableringa av eit ressurscenter for global forskning saman med CMI, og er aktiv i internasjonale organ som [IFLA](#) (International Federation of Library Associations) og [Liber](#) (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche).

Kompetanseheving

I samarbeid med fagmiljøa ved UiB har UB arbeidd med å vidareutvikle undervisningsopplegg i informasjonskompetanse til å dekke studentar på alle nivå samt tilsette ved UiB. I tillegg har UB delteke aktivt med å utforme ein handlingsplan for etikk i utdanning ved UiB.

Vidare har biblioteket for fyrste gong utvikla og gjennomført eit UniPed-kurs i samarbeid med og på oppdrag frå Program for universitetspedagogikk. Kurset vil bli ein fast del av deira portefølje.

UB satsar òg systematisk på kompetanseheving for eigne tilsette. Mellom anna er det gjennomført større kurs i informasjonskompetanse og i kommunikasjon. I tillegg har ein stor

del av dei tilsette delteke i studieturar, konferansar, seminar og ulike opplæringstiltak både nasjonalt og internasjonalt.

Endringar i leiing og organisasjon

Kari L. Garnes gjekk av som bibliotekdirektør 31. januar 2008 etter 20 år i stillinga. Randi E. Taxt byrja som ny bibliotekdirektør 1. september. I perioden 01.02.–31.08. var Ole Gunnar Evensen fungerande bibliotekdirektør.

Frå 1. januar vart Biletsamlinga og spesialsamlingane samla til ei avdeling under namnet Avdeling for spesialsamlingar. Den nye avdelinga har òg ansvaret for drifta av UB sitt depotmagasin i Stein Rokkans hus. Dei andre publikumsavdelingane ved UB (dei tidlegare fakultetsbiblioteka) fekk nye namn frå 2008.

Bibliotek for samfunnsvitskap vart opna igjen for publikum i utvida lokale i Fosswinckelsgt. 14 4. august, etter ei ombyggingsperiode på over to år.

To Frida-tilsette vart overflytta til UB i november. Frå 2009 vil dei også bli organisert under UB, og bibliotekdirektøren vert systemeigar for [Frida](#) (Forskningsresultater, informasjon og dokumentasjon av vitenskapelige aktiviteter) ved UiB.

Effektivisering av UB si drift

UB har dei siste åra arbeidd målmedvete for å halde oppe kvaliteten på samlingar og tenester, samtidig som drifta blir effektivisert. Sers høg prisauke på periodika og elektroniske databasar, saman med store svingingar i valutakursar, gjer den økonomiske situasjonen vanskeleg for alle universitetsbibliotek rundt om i verda. UB er ikkje noko unnatak i så måte. Det kan verta vanskeleg å oppretthalda same omfang og kvalitet på tenester og samlingar dersom denne utviklinga held fram.

31.03.09.